

TÍÐINDI

Nýggj kanning staðfestir:

FØROYSKIR TANNLÆKNAR HAVA OFTA ILLGRUNA UM UTSETT BØRN

- Í einum so tøttum samfelag hava vit nokkso gott innlit í lívið hjá hvørjum øðrum í mun til í stórum samfeløgum, sigur Unn Jakobsen, tannlækni, sum júst hevur gjørt kanning, sum lýsir, hvussu ofta tannlæknar og tannrøktarar í Føroyum hava illgruna um ringa viðferð av børnum

røktarar. 51 av hesum svaraðu við fullfíggaðum upplýsingum, og tað eru 72 prosent, sum verður mett nøktandi.

31 starvsfólk høvdu onkuntíð í teirra arbeiðslívi havt illgruna um at hava verið í sam-

band við eitt barn ella ungt fólk, sum hevði verið fyri ágangi ella umsorganartroti. Tað svarar til 61 prosent.

17 starvsfólk (33 prosent) høvdu havt illgruna seinastu seks mánaðirnar, meðan fimm

Pætur Hjalmar Evensson

pature@sosialurin.fo

Tannlæknar og tannrøktarar í Føroyum hava oftari illgruna um børn og ung, sum eru útsett fyri ágangi ella umsorganartroti, enn tannheilsufólk í øðrum londum hava. Máttin føroysku starvsfólkini uppfata og handfara støðuna er ivaleyst ávirkaður av, at okkara samfelag er so lítið.

Hetta er ein av niðurstøðum í nýggjari kanning, sum Unn Jakobsen, tannlækni, hevur gjørt saman við Føroya Tannlæknafeleg. Endamálið var at kanna og lýsa, hvussu ofta tannlæknar og tannrøktarar í Føroyum hava illgruna um fysiskan ágang ella umsorganartrot av børnum, og hvussu teir handfara støðuna, tá illgruni er. Talan er um børn og ung í aldrinum 0-18 ár.

Kanningin, sum upprunliga er skotsk, er gjord í fleiri londum seinastu árin; harímillum í Danmark í tveimum

umfórum. Unn Jakobsen var áhugað í at gera somu kanning í Føroyum og setti seg í samband við tey, ið gjørdur tær donsku kanningarnar.

- Ágangur og umsorganartrot av børnum eru nokkso kensluborin evni. Eins og mann ikki meinti, tað var nóg nógv fokus á hetta økið í grannalondunum, so var tað heldur ikki tað í Føroyum. Í Føroyum búgva vit tætt uppá hvønn annan, og vit hildu tað vera áhugavert at kanna, um vit sóu nøkur onnur úrslit, enn mann gjørdi í teimum størru samfeløgum, sigur Unn Jakobsen.

Tannlæknar síggja væl

Tannlæknar hava ofta samband við eitt barn gjøgnum allan uppvøksturin og hava í mun til aðrar yrkisbólkar serstaka atgongd til at varnast tekin um fysiskan ágang ella umsorganartrot. Tí tá eitt barn leggur seg í tannlæknastólin, hava tannlæknar frítt sýni og kunnu lættliga síggja, um

barnið hevur skaða ella merki á eitt nú høvdi ella hálsi. Tí var tað upplagt at kanna, í hvønn mun tannheilsufólk í Føroyum leggja merki til vanrøkt av børnum.

- Sum tannlæknar og tannrøktarar arbeiða vit øgiliga tætt uppá børnini hvønn dag. Vit hava gott ljós og síggja væl, um okkurt er, sum tað ikki skal vera. Samstundis hava vit eisini ofta samband við familjuna hjá børnunum, sigur Unn Jakobsen, sum hevur arbeitt í barnatannrøktini í fleiri ár.

Í kanningini hava tey ikki definerað, hvat umsorganartrot er, og hvussu álvarsligt tað skal vera. Tað var upp til hvørt einstakt tannheilsufólk at gera av, hvat mann leggur í tað at hava illgruna um umsorganartrot.

Meginparturin hevur havt illgruna

Eitt oyðublað varð sent til 71 starvsfólk á tannheilsuøkinum, 44 tannlæknar og 27 tann-

Unn Jakobsen, sum hevur staðið á odda fyri kanningini, er leiðari í Klaksvíkar Kommunalu Barnatannrøkt